

Forhandlinger kunde føre til, at vi kunde komme frem ad den Vej, jeg her har peget paa.

Jeg ved ikke, hvor mange der i denne Sal har den samme Opfattelse som jeg, men hvad Forholdet ude i Landet angaar, tror jeg ikke at sige for meget, naar jeg siger, at den største Del af den danske Vælgerbefolkning ønsker netop at gaa den af mig antydede Vej. Naar jeg her har fremført mine særlige Ønsker, er det i øvrigt ikke, fordi jeg paa nogen som helst Maade vil lægge Forslaget det mindste Gran af Hindring i Vejen. Tværtimod, jeg vil med Glæde yde Forslaget hele min Støtte og give det min Stemme, og i det hele takker jeg Regeringen for den Maade, hvorpaa den har foreslaaet Sagen løst.

Stensballe: Ved første Behandling udtalte jeg mig ret udførligt mod det Grundlag, hvorpaa Regeringen agter at bygge Landstinget, og jeg skal ikke vende tilbage dertil. Jeg skal kun sige, at de Betæneligheder, jeg den Gang nærede, ikke i mindste Maade er blevet svækkede siden; tværtimod — jeg nærer de samme Betæneligheder lige saa afgjort og bestemt i Dag. Men netop fordi jeg saa bestemt har udtalt mig mod den Del af Forslaget og søgt at begrunde min Opfattelse heraf, saa godt jeg kunde, finder jeg i Dag dobbelt Grund til at udtale min Tilslutning til Forslagets Grundprincip — den almindelige Valgret. Man kunde maaske sige, at det Udtryk „den almindelige Valgret“ er brugt saa tit, at det næsten er blevet til en Talemaade; jeg tror dog, at de Herrer, som er ængstelige for at gaa med til Gennemførelsen af den almindelige Valgret, gjorde vel i at lægge sig paa Sinde, at Udtrykket indeholder noget mere end en blot Talemaade. Jeg nærer ingenlunde den Opfattelse, at der, saa snart vi kom i Besiddelse af lige og almindelig Valgret, vilde blive et „Gyldenaar“ her i Landet. Det er jo ikke Indretningen af Forfatningen, der er væsentlig bestemmende for, om et Land bliver lykkeligt eller ej, det afgørende er, hvorledes Forfatningen bruges, hvorledes Tilstanden i Folket er.

Forholdet er og maa naturligt være dette, at hvert Folk har den Forfatning, der passer for dette Folk til en vis given Tid. Man vilde jo tænke aldeles fejl, hvis man vilde tænke saaledes: Nu har det Folk en Forfatning, der er saadan og saadan indrettet, saa maa vi have en ignende Forfatning, eller mene, at det samme Folk til enhver Tid maatte have

den samme Forfatningsordning. Thi det gælder om, hvad jeg tidligere har bemærket, at Klæderne kommer til at passe til Kroppen. Saaledes som Udviklingen er foregaaet i vort Folk og i vor Tid, tror jeg, man maa bygge den kommende Forfatning paa almindelig Valgret — ogsaa naar det gælder Landstingets Sammensætning. Bevidstheden om det rigtige heri, en Bevidsthed, der har udviklet sig gennem alle Samfundslag, vil bevirke, at de Partier, der sætter sig herimod, efterhaanden bliver fejede bort, og at kun de, der vil bygge derpaa og udkæmpe de rent saglige Kampe, som de kan have at udkæmpe, paa dette Grundlag, vil have Haab om at komme frem gennem Tiderne. Dette beder jeg Højre lægge sig ret alvorligt paa Sinde. Thi jeg tror, at det Tidspunkt nu er kommet, hvor det for Mænd af Højre gælder om, at de kender deres „Besøgelsetid“, saa at de handler hurtigt og resolut.

Dernæst vil jeg sige, at jeg fremdeles, som tidligere fremhævet, staar paa det Standpunkt, at en passende Aldersgrænse vilde være at foretrække fremfor at danne Landstinget paa det af Regeringen foreslaaede Grundlag. Endvidere ønsker jeg at udtale overfor den ærede Ordfører for Højre (Hammerich), at der i Ønsket om en Aldersgrænse ogsaa ligger dette, at der bør tages Hensyn til det, han kalder Sagkundskaben. Vi er vel alle enige om, at Sagkundskab i og for sig er en saare god Ting, og at man derfor ogsaa kan ønske denne repræsenteret i Landstinget. Det kommer kun en paa, om man skal søge at faa den repræsenteret paa en kunstig eller paa en naturlig Maade. Det forekommer mig, at ogsaa Sagkundskaben meget godt paa en naturlig Maade vilde kunne blive repræsenteret ved, at der drages en passende Aldersgrænse. Gennem Forholdstalsvalgmaaden, hvis Fordele det ærede Medlem saa stærkt fremhæver, og som han er en saa stor Ynder af, kan der jo tages alle mulige Hensyn — ogsaa til Sagkundskaben. Er der ikke i Befolkningen en saadan Følelse af, at man bør tage Hensyn til Sagkundskaben, at man gennem Forholdstalsvalgmaaden vil fyldestgøre dette Hensyn, vejer det nævnte Hensyn ikke meget. — Men netop derfor forekommer det mig, at de Herrer af Højre meget vel kunde blive staaende ved en Aldersgrænse. Jeg er ganske overbevist, lige saa overbevist som den højtærede Konseilspræsident, om, at hvis man ikke vil lade sig nøje dermed, men vil have særlige Garantier for Sagkundskaben ved Erhvervsvalg, vil det blive meget vanskeligt at naa en For-